

Reinhaldið hjá Tórshavnar kommunu heldur Havnina reina fyrri, undir og eftir Ólavsøku
Mynd: Jens Kristian Vang

HILDIÐ ÓLAVSØKUNA REINA Í 27 ÁR

Mortan Østerø

Síðani 1992 hevur Jørmund Olsen øll árin skipað fyrri uppruddingini á Ólavsøku, men hann megna altíð at hugna sær, um enn við minni av svøvnini enn annars.

Á hvørjari Ólavsøku er stúgvandi fult av veitslufólki í Havnini, sum taka sær av lottum. Tey ferðast gjøgnum gøturnar, heilsa hvør øðrum og kanska ein snapsur glíður niðrum. Við so nógvum fólki á einum stað, er eisini neyðugt við einari rúgvu av praktiskari fyriskipan, soleiðis at karmarnir um Ólavsøkuna verða teir bestu. Básar skulu setast upp, tryggin skal vera í lagi, matur skal berast út og býurin skal prýðast. Ein, sum trúfast seinastu nógvu árin hevur sett sína egnu Ólavsøku partvíst til síðis, soleiðis, at Havnin ikki liggur undir í matrestum, einnýtisiløtum og fløskum, tá ið fólk tysja oman í býin aftur, er Jørmund Olsen. Hann er sjakkformaður í reinhaldinum hjá Tórshavnar Kommunu, og er í samfull 27 ár farin tíðliga í song og enn fyrr upp á Ólavsøku, fyrri at taka sær av uppruddingini.

- Ja, soleiðis havi hildið allar Ólavsøkurnar síðani 1992, sigur Jørmund, sum sigur, at upptakið er broytt nógv gjøgnum tíðina.

- Bara tað, at fólk drekka úr plastikk krússum ella dósum, umframt, at ílótini kunnu latast inn fyrri pening, hevur ført við sær, at mun-

andi minni av glasbrotum liggur í gøtunum. Harafturat eru maskinaríi blivið endurnýggjað til ta betra, við fleiri eldrivnum maskinum og blásarum. Hetta ger tað lættari at rudda upp fyrri okkum, sigur hann.

Jørgen er útlærður bilsmiður hjá Tummas Ørv, sum fyrr seldi SAAB Yviri við Strond, áðrenn hann fór at koyra dumpara í grótbrotinum á Sundi. Tá grótbrotið á Sundi varð niðurlagt flutti Jørmund í reinhaldið hjá Tórshavnar Kommunu, og hevur seinastu 27 árin skipað fyrri ruddingini á Ólavsøku. Tó, at maskinurnar eru dagfórdar, hevur Jørgen gjøgnum árin funnið fram til ein væl-koyrandi arbeiðsleist, og tiskil eru mannagongdirnar meira ella minni tær somu, sum tær altíð hava verið.

- Fast er, at man leggur út við at tryggja sær, at alt maskinaríi – blásarar, 'klíparar', vanlig útgerð sum handsakar, posar og annað – er í lagi. Uppundir Ólavsøkuna roynir man at fáa fatur í eyka arbeiðsfólki til Ólavsøkudagarnar – helst fólk, sum longu kennir til arbeiði, soleiðis at rútman koyrir betri, sigur Jørmund.

46 fólk rudda

Tey verða sløk 46 fólk, sum Ólavsøkudagarnar taka sær av allari uppruddingini í Havnini. Eyka arbeiðsfólkini, sum hjálpa reinhaldinum á Ólavsøku, eru fyrri tað mesta ungdom-

ur, og fleiri teirra hava verið við fyrr, meðan onkur nýggj eru lögð afturat. Jørmund leggur arbeiði til rættis eftir økjum, og býtir fólkinum sundur í einar seks-sjey bilar, sum koyra runt við fýra-fimm fólki, meðan áleið 25 fólk ganga í gøtunum og heinta burturkast, ella blása óruddi í bunkar, soleiðis, at tað er ómakaleyst hjá bilunum at taka upp.

- Tað verður bæði feiað, spulað og sápað. Vit byrja spakuliga klokkan fýra um morgunin, og klokkan fimm koyra vit við eitt sindur meira kraft á. Síðani herja vit á inn til um tíggju tíðina fyrrapara, tá ið alt plagar at vera liðugt. Vit hava eisini ymisk fólk til skruðgonguna at halda Ólavsøkuna reina – onkur skal jú taka 'hestaperurnar' upp, leggur hann skemtandi afturat.

Veitsluglaðu Ólavsøkugestirnir, sum framvegis mala í býnum, tá ið uppruddingartoymi fer í gongd, eru ikki nakar trupulleiki, heldur Jørmund. Fólkinu eru longu í góðum Ólavsøkuhýri, og reinhaldið leggur eisini varliga út við uppruddingini í útjaðaranum av býnum, áðrenn komið verður inn í miðbýin.

- Tað riggar øgiliga gott við uppruddingini. Um man ikki pressar upp á, so er tað finasta slag. Um man byrjar spakuliga í útjaðaranum, og so arbeiðir seg inneftir, eru fólk fyrreika til, uppruddingarfólkini koma.

Fólk plaga at flyta seg fólkaliga burtur, meðan tað verður ruddað. Men, er man ov skjótur við uppruddingini, kann man vænta sær mótspæl onkuntíð. Við árunum hava vit lært at taka tað róligt, og fólk eru altíð í góðum lag, so tað gongur eisini fínt, sigur Jørmund Olsen.

Rúm fyrri hugna

Hóast Jørmund hevur havt ábyrgdina av uppruddingini á Ólavsøkuni øll hesi árin, hevur hann funnið ein leist, soleiðis, at hann eisini sleppur at njóta tjóðarhátíðina saman við konu og børnum. Hjá honum snýr tað seg bara um at góðtaka, at tað er minni av svøvnini um Ólavsøkuna, og soleiðis fáa fleiri tímar at geva av.

- Eg eri somikið heppin, at konan og børnini finna seg væl í tí, at eg arbeiði á Ólavsøku. Aftan á døgurða fer man ein túr út í býin, men sjálvandi uttan nakað drekkari. Tað klárar man. Tey yngri børnini koma við í Tivoli og spæla eydnuspøl, og man kann fara ein túr við familjuni og hugna sær í nakrar tímar, og tað er finasta slag.

- Sjálvt um man er eitt sindur troyttur, má man líka sleppa ein túr á Ólavsøku og prátta við fólk. Hon er nakað heilt serligt. Tey flestu glaða seg til hana, sigur hann.

Sjálvur roynir Jørmund at fáa kappróðurin við, umframt at mid-

náttarsangurin og undirhaldið í Vágsbotni plagar at fáa rúmd í skemanum. Tað merkir eisini, at Jørmund skal fáa óvanliga nógv vaknar tímar burturúr døgnum, av tí, at hann eisini skal arbeiða tíðliga um morgunin.

- Man klárar nokkso nógv allíka-væl. Eg plagi at fara í song um 23-24 tíðina, og fáa tríggar tímar ella so av svøvnini, áðrenn farið verður aftur til arbeiðis. Men tað er ikki so galið. Vit plaga at fáa nýbakaðar bollar, og hava onkrar steðgir gjøgnum arbeiðsdagin. Og so man kann eisini bara sova aftaná Ólavsøku, sigur hann flennandi.

Meðan Jørmund sjálvur ferðast millum fólkinu í Havn sum Ólavsøkugestur, tekur hann seg oftani í, at hyggja nógv eftir ruskinum, sum verður kastað á gøturnar.

- Man hyggur eftir har óruddi liggur, og kanska ger man sær onkrar tankar um hvat kann betrast eisini. Tað nyttar ikki at øsa seg um, tað er hóast alt Ólavsøka, og øll hugna sær – tá er alt loyvt, sigur hann og vil fegin senda at geva lesarunum hjá Sosialinum eina heilsan.

- Eg ynski øllum eina góða Ólavsøku, og vónandi kasta fólk so lítið av ruski frá sær sum gjørligt, sigur hann skemtandi.